

ELŐFIZETÉSI DÍJ.

Égész évre . . . . . 8 ft.
Fél évre 4
Negyed évre 2

Hirdetéseket és nyilatko-
lásmenyeket a kiadó-
vattal meérskelt árjegyzék
szerint számít.

Kiláló hivatal:

Nadasch, Muzsik és Partics
könyv- és könyvkereskedő
a városház emeletben, hová
az előfizetések és hirdete-
sek küldendők.

ELŐFIZETÉSI DÍJ.

Égész évre . . . . . 8 ft.
Fél évre 4
Negyed évre 2

Hirdetéseket lapunk szá-
mára a foyarostól számolt
minden nagyobb külföldi
hirdetési irodák elvállalnak.

Szerkesztőség irodája:
Sötét-utca és a csendes-
utca sarkán, Hofenedler-tele
házban, hová minden a lap
szellemi részét illető köz-
lemények küldendők.
Bérmegyei íróknek nem
számlálunk ki. Közzetek
nem szólnak vissza.

ZOMBOR és VIDÉKE.

TARSADALMI, KÖZMŰVELŐDÉSI és SZÉPIRODALMI KÖZLÖNY.

Megjelenik minden héten kétszer: Vasárnap és Csütörtökön.

Egyes szám ára: 10 krajczár.

Szerkesztővel értekezhetni: naponta délelőtt 11 órától 12-ig.

Minden csütörtöki számhoz egy felívre terjedő könyvalakjában nyomott „regény-csarnok” csatolattik melléklet gyanánt.

Az új viszonyok.

(Folytatás.)

Ezen ajándékozási okmányban Ő Felsőge által kegyteljesen laangoztatva lett, hogy ezen javítási alap a föloldott határ javára csatornák s vaspályákba ruháztassék. E csatornák keresztárvitelénel inkább essenek latba az egészségügyi mint az anyagi körülmények, miután a Szávavölgyben a halandósági-számok óriásiaknak mondhatók, mért is a népesség ott kiláló félben van. Mélyvölgyünk déli része egy kelet-nyugati áramlattól nagymérvű miázmat fogad be a Szávavölgyből vezetettve, mely itt elszaporodik, de akár itt, akár ott, a hol emberélet megmentéséről van szó, ne jöjjen semmi egyéb tekintete, mint az, mely e célt elérhető teszi. E cél azonban csak akkor érhető el, ha a sokszor említett csatorna minden e völgy mélyében bujkáló patakok magába nyel s Vukovár mellett a Dunába vezet. Hidrotechnikai adatok, melyek a zágrábi foparancsnokság s a horvát kormány által szerzetettek be, szolgáltatták azt a következtetést, hogy e csatorna több mint kétszeres esés-magassággal érkezik Vukovára, habár Vukovár 26 mérfölddel fekszik magasabban, mint a Száva heömlesi helye, t. i. Zimony, de a nagy megrövidítés hozza ez eredmény magával.

E csatorna megemészténé a Zágrábon fölül Lonjszke-Polje mocsár s a Vukatinca alatti Vukamocsár vizeit, miáltal a legveszélyes maláriai bőlcsője pusztulna el. Ezen egészségügyi melioratiónk azután a nemzetgazdasági javulások s az anyagi jóléttel általánosságban szoros összefüggésben állanak. Csak egészen egyszerű ember képes művelésre alkalmas szántóföldről termést elhozni.

Bizonyára hosszabban időztünk e csatorna megbeszélésénél, mint olvasónk óhajtották volna, de az a meggyőződés, hogy Zombor felvirágása, (mely hisz mindeddig csak egy hivatalnok város volt s az jelenleg is) a Bajával való direkt vasuti összeköttetése és különösen a Beskerekek-Vukovár, avagy csak csupán Vukovár-zágrábi csatorna keresztárvitelétől függ, ezen élénk meggyőződés tudta beintuk az unalmas levéstől való félelmet elfojtani. Zombor, geographiai felvéskéze képest a fentemlített vizen s szárazon való összeköttetés létesítése után, jogosítva lesz Pest, Szeged, Temesvárral egyrangban (Bares Zomborhoz nem is hasonlítható) igényt tartani raktárépületekre s kereskedelmi értelemben kivéve a fővárost nem fog jóval hátrább állani az említett városoknál. Nem csupán Zombor és vidéke termény-gazdasága esik itt latba, de Zombor kedvező helyzetéhez képest az egész dél-nyugati s nyugati rész egészen túl a Tiszán Zombor felé fog gravitálni; s az ok: miért? ezt rögtön egy konkrét példával fogjuk megvilágítani.

Ismeretes minden hirlap folytán, hogy a vetések Éjszak- s Kelet-Poroszországban eső által tönkretetettek. Továbbá az is ismeretes, hogy Dél-Francaországban s különösen Spanyolországban méltán pasztkodnak rozsa termésről. De még őszszel nem tudható, hogy vajjon fölösleges terményeiket hol fogjuk jobban értékesíteni, vajjon keleten-e vagy nyugaton, avagy éppen a közép Alpek irányában?

A nemzetgazdász meg akarja várni a tavaszt, ámde pénzre van szüksége. Legtanácsosb neki bármely Tisza- vagy csatorna-állomásról a zombori közraktári épületbe menni, melyben a magyar es-

kompt-banktól a legelőszöb kamatokra kap előleget, s emelhet kora tavasszal, ha a szükséglet után Poroszországban fedezze volna, a legközelebbi vaspálya-vonalig. Elláthatja Baja-Bátaszék-Zakányon át a közép Alpek-állomásokat éllemi szerekkel épüti, s ha a körülmények kívánják a legelőszöb vízi-uton Vukovár-Zágráb-Fiumen át a francia déli s a spanyol nyugati kikötőket is fölkeresheti, hogy terményeit jól értékesíthesse.

Hasonló esetben, mint a fentebbi, ha midőn a sík éjszak és sík nyugaton szükséglet mutatkozik, ha midőn mindazonáltal, nem tudni, hogy tavasszal a kivétel mily irányt fog fölvenni, az eddigi magyarországi közraktárak közül nem nyujt egyetlen egy sem anyit s olyan előnyt, mint Zombor képes legyen nyujtani, ha a föntebb elősorolt feltételek adva lesznek s ezáltal nem vessük ki, még a budapesti közraktárakat sem, mert éjszak felé még Budapest sem nyujt több előnyt, mint Zombor, miután az utat Budapest állomásaig vagy a berakodás előtt vagy után mindenesetre meg kell tenni. De ha az export tavasszal nyugat felé megy, akkor a zombori raktár több előnyt nyujt mint a budapesti, mert mint föntebb kimutattuk, ésszerűbb csatorna-vezetés mellett a teher Zágrábig métermázsánként

37 1/2 kr.
Zágrabból Fiumeig a 228 kilo-
meters vasuti teher . . . . . 45 kr.
Átszállítási költség Zágrábban . . . . . 5 kr.

Összesen: 87 1/2 kr.

Ellenben Budapestrol Fiumeig a tehernek 582 kilomeres utat kell megfutnia, a melyre a teher minden kedvezmények mellett is 114 kmál alább nem jöhet. A zombori esetleges raktár telát a be-

**A „ZOMBOR és VIDÉKE”
TÁRCZÁJA.**

RÓZÁHOZ.

Ha néha — minden lónyben megvan az tán, —
Lelkem, szivem a lombaságba téved,
Jöv . . . reménykedés tápot nem adván
Sint! terhes is, nyomaszt ez az élet:
Eszembe jatsz te, Róza, Róza, Róza;
Bákványa, lángoló ifjulemnek
Ugy eltűnődöm . . . s mulik is az óra
Ni! . . . a szívek, mily halgán játszadoznak! . . .
Szép arcod, termeted Jerajzolódik
Emlekeimnek fénykép-albumába,
Tüzes szemed, mosolyod újra holdit:
Szerelemmet — a mulat — visszajátsza . . .
Ah! mily ábrándosan tekintsz szemembe,
Mikéntha mondanád: „örjogok érted!” . . .
Följedsz . . . s toprengsz jót nevetve:
Ej! a szívből hogy változik az érzet! . . .
S boho játeka dús fantáziáimnak,
Még ennél is szebb képeket varázsol . . .
Nyakamba’ csungs . . . orcsáid könnyben áznak,
Hogy pár napig kell toled lenni távol . . .
Ugy nyogs . . . solajtasz, mondva: „ah! e pár nap
Megol . . . kivisz a rided tenetobe . . .
A lelkem is sír, látva mostohábat:
Ha majd mennem kell toled, tán orokret! . . .
S mit sejték, — látom, a mint végre megjött:
El kelle mennem toled, nagy sokára . . .
Hogy keseregjél! Könyed hogy ozoúlot!
Hogy rámparancsolál: a nagy világba’

Nehogy feledjelek — mást látva, szebbet,
Mert nélkülém rád nézve kin az élet . . .
Ej! Róza, Róza! . . . s ezt igazba’ vetted?
Valóban ekkép érze benn a lélek? . . .
No lám! . . . Bizon a szívem megszakadt vón,
Ha rajtkapon magam’ lón, tevéden:
Veled foglalkozom én ébren, alvón, —
S szegény bolond! — „mást-ra rá se néztem . . .
Hat! és mi történt? . . . egyszer csak hazulról
Ocsém azt írja vig heje-hujába’:
„Ej! nezd csak az a Róza meghozdult,
Hogy mindenok: távolléted szíll . . . banja
De jaj! ne mondd, hogy mi ez szemrehányás
Dehogy bantom meg azzal árva lelked.
Szükséges egy oly dolog ám a csalódás:
No hogy nekem belőle soh’se kellett . . .
Már most . . . a mi volt! . . . el is feledtem —
Legyünk holcsék, s minden vigasztalódjunk
Gyarlo az ember . . . Rajta obofelten
Szerecsünk . . . egykor nem lesz benne modunk! . . .
Romeo.

A „sok-ember.”

— Genre-kép. —

Az emberi gyarlóság végtelen, labirintszerű birodalmában, — mivel hogy az én passziójegőta az, hogy ott szeretek utazgatni, s az ottani tájékepeket vetni rajztáblámra, — ebben a beláthatatlan nagy országban igen sok érdekes tünényét észleltem s valamennyire élénken emlékszem. Jártam-keltemben sokszor megnevetett, sokszor megrikattot az emberi gyarlóság. Meg nem rikattolt volna soha, ha idegen vagyok ez országban, ha valamennyien ez ország lakói nem lennének . . . de hisz ember vagyok én is, s csak annyiban különbözö-

tan a többiektől, hogy én keresem a gyarlóság világában a tisztább, a viragosabb, a kiesebb tájat, s magam részéről azt mondom, hogy: ott van az én otthonom, s mikor itt e szemetes, e terméketlen vidéket járom, csak a tudós vágnak áldozok. Ényiből érzem magam különbnek, s ennyiből szabadságban áll mindenkinem velem tartani; honny soi qui mal y pense . . . S csak egy jóakaró figyelmeztetést még, nevéssenek bár ki, hisz az én egyik szemem szintén nevet, bár sir a másik: csak egy veszedelmes vidéket ismerek, vizagzatok emberek nehogy ide tévedjeteik, mert keserűn fizetitek meg tudás-vágyatokat, ez az a vidék, hol a zsembes, duzzogó aszszonyok laknak. No nekem ebből kijutott . . . Hanem most én egy vidám picit talba vezetek benneteket, a hol kényünk-kedvünkre mulassunk is a látandók fölött, s legyen belőle az a gyönyörűségünk is, hogy ritka tarkaságát szemléljük az emberi gyarlóságunk. Ez a picit falu — a hazugok tanyaja. Most hát vessé valaki szememre, hogy én az embert nem respectálom, mikor falunk mondom a hazugok tanyáját. Város, nagy város, egy egész ország lehetne —, de nem érdemli meg ezeket a nagy jelentőségű neveket.

Am ideje már tán, hogy a poetikus ködből, melybe burkolóztam, kibontakozzam, s neked nyajas olvasó, ki váltig találgatód mi legyen az a „sok ember” — elbeszéljem, kit értek ez alatt? Olyan kitétel, melyet csak akkor szabad használni, mikor már elnagyoztatuk jelentőségét.
Legyen hát!
Néhány hettől ezelőtt, X. városban egy ismeros, mégis csak ismeretlen arcú túnt föl nekem, kirol sokan mondták: ejnye! hol is láttam ezt az arcot? s a kit

rakónak nem kevesebb mint méterhátszázéknél 26 1/3 krnyi nyeresémet megtagadást nyújtana.

A számok bizonyítanak. Éppen azért, a menyire a lap kerete megengedte a bizonyíték e nemét használtuk csak, s ha mindaddig többet szoltunk a közhasznóról, mint Zombor város hasznáról, az azért történt, mert a dolog természete hozza magával a nélkül, hogy valamely szűkebbül kis városi genie e miatt megorrolhatna.

A rendkívüli előnyökön, melyek Zombornak hivatalnokvárosból, kereskedelmi empóriumáért történő átváltozta folytán származnak, bizonyára senki sem kételkedik.

Óriási tömeg ország-termény beraktározása, annyi javak átszállítása szárazról vízre, s vízről szárazra, az ez által föltételezett betudulása számos kereskedő s iparosnak, — ki kételkednek a fölött, hogy ez által minden fekvőség, házak, földek, rétek értékükben többszörösen emelkedni fognak, hogy a forgalom minden kereskedelmi körben élénkebb tevékenységre tesz szert, mint a milyen a mai.

(Vége következik.)

Drach Antal és az apatiniai.

Méltó megbotránkozást kelthetett illetékes helyeken az apatiniai vak buzgósa, melylyel Drach Antal, apatinai káplán érdekében nem általán a kalocsai bibornok-érsekhez egy kérelmet benyújtani, melyet jellemezni ezuttal feladatunkká tettünk.

A kérelem így hangzik:

„Fomagasságu s fótisztelendó Bibornok-Érsek, kegyelmes Urunk! Mély alázattal alulírott apatinai polgárok megdöbbenve értesültünk arról, hogy az itthelyi káplán T. Drach Antal ur Eminentiadnál és a világi hatóságnál antiszemitikus üzelemek miatt bevádolatott. Mi legjobb tudomásunk szerint mondhatjuk, hogy nevezett káplán tulajdonképeni igaztást nem vitt véghez; hacsak az Fomagasságod előtt is ismert Wiesel-ügyet; Drachnak az idevaló tisztán katolikus községi iskolához czélba vett zsidó tanító választást meghusító munkásságát; s azt, hogy egy zsidót rágalmaszáért az itthelyi kir. járásbírságnál beperelt, hacsak ezt nem akarják jogtalanul antiszemitikus igaztásnak kvalifikálni. Meggyőződésünk szerint két első lépését hivatása s állása, az utóbbit pedig azoknál még polgári becsülete is sürögösen követelték. — Sőt a zsidók már nemcsak az egész városban hirdetik, hanem a lapokban is kitétték, hogy Eminentiad a közensed s rend érdekében Drach urat más állomásra fogja áthelyezni.

— Mely tisztelettel alulírottak ismerve az itteni körülményeket s nevezett káplánnak mindenragu keresztényen lakosoknál megérdemelt népszerűségét: épen a közrend érdekében kérjük Eminentiadat, hogy őt nekünk tovább is meghagyni méltóztassék. Minthogy itt már köztudomású dolog, hogy Drach csak a zsidóknak nem tetszik, az itteni keresztény lakosság megbotránkozta arról győzné meg az áthelyezés, hogy a zsidók már a mi vallásunk belügyeibe is döntő befolyást gyakorolnak. — Azért tiszt. Drach Antal urnak az antiszemitikus igaztásban való ártatlanságára hódolatteljes tisztelettel hivatkozva esdve kérjük Fomagasságodat, hogy nekünk derék káplánunkat meghagyni kegyeskedjék. Kérelmünk Eminentiad magas kegyeibe ajánlván és fopásztori áldását esdve, hódoló fiúi tisztelettel maradunk, Eminentiadnak Apatin, 1882. aug. hó 6-án legalázatosabb fia. (Aláírva a községi előjárók, az összes értelmiség és 400 legelőkelőbb polgár.)

Mióta lapunk fennáll, alig jelent meg egy száma is, melyben Apatinról arról nem értesítettek volna, hogy Drach ismét olyasmint tett, a mi hivatásával homlokegyenest ellentétben áll. Értesített bennünk nemcsak rendes leveleznők, de olyan ember is, a ki — miut keresztényen, — éppen nem lehetett érdekelt.

Csak a minap beszélt itt Zomborban egy apatinai keresztény polgár, a nélkül, hogy valaki kérdezte, (és ezt kések vagyunk kívánatra tanuk által bizonyítani) hogy Drach üzelemi türehetlenek. A többek között azt beszélt, el, hogy Drach megállítja a szolgálóanyát kérdezve, hogy mit vett a boltban? A kérdést azt feleli: ezeket! Honnan vetted? A zsidótól! — Hát akkor add ide! — Elveszi tőle az üveget, s kiönti tartalmát a földre. Hogy volt? Kérdi tovább. — Három krajczár! — Nos hát nesze három krajczár s végy keresztényenél ezeket! Jövöre pedig jegyezd meg jól, a tisztelendő ur mondja neked, hogy soha semmit se vásárolj zsidónál, mert különben nem fogsz üdvözülni.

E neveléses kis adoma, melynek hitelességeit kezesseget vállalunk, eléggé jellemzi Drach lelkületét, türelmetlenségét. Ilyen esetet százával tudnánk elbeszélni. Mégis mit tesznek az apatiniai?

Miután Drach ellen a magas miniszterium s az érsekség fegyelmi vizsgálatot rendelt el, s a vizsgálat immár folyamatba tétetett, nehogy annak súlyos, de megérdemelt következményei ériék Drachot, kérényt nyújtunk be az érsekséghez, melyben a Drach ellen emelt vádakak holmányoknak deklarálják s visszavezetik két csekély jelentőségük

s a vádakkal csak némi vonatkozásban összefüggő affairere. Ők — állítják — legjobban tudhatják, hogy Drach, tulajdonképeni igaztást nem vitt véghez. Egyebet se tett, mint meghusította azt, hogy a tisztán katolikus községi iskolába zsidó tanítókat választanak be. Azután bevádolt egy zsidót rágalmaszáért, s egy zsidót rituális szertartás megzavarásáért. Ez az egész, Drach a keresztények előtt népszerű, csak a zsidóknak nem tetszik. Stb.

Bizonyítani azt, hogy Drach csakugyan antiszemitikus üzelemek vizs vége anyai volna, mint fölösleges dolgot cselekedni.

Biztos tudomásunk van arról, hogy megkönyvünk alispánja, ugyancsak a zsidóellenes zavargó beszűntetés végett Apatinba rándulván, ott allapos meggyőződést szerzett magának arról, hogy Drach valóban igazt. Sőt birtokába vett, illetőleg hivatalosan lefoglalt egy „tiszta-eszlári vértanúról igaztás czéljából esodás ostobaságokat regló könyvecskét, melyen nagyobb hitelesség okáért Drach Antal peesjtje is ott volt. A könyvecske ma is birtokában van. De maga főispánunk is kinn volt Apatinban megtudni a valót. Ő is meggyőződést szerzett arról, hogy Drach miket vizs véghez, s a miniszteriumnak betérjesztett jelentése egészen megegyez a valóval.

De egészen authentikus forrásból tudjuk azt is, hogy a magas miniszteriumnak is birtokában van egy font jelzett könyvecske, melyben Drach Antal neve s az „apatinai káplán“ fityeg, hogy már most el se lehetne tagadni azt, miszerint ő e könyvecskét Apatinban elárusította. A magas miniszterium elégségesnek találta ez adatot arra nézve, hogy Drach ellen a fenytői vizsgálatot is megindíttassa, azonban nehogy Drachot első s illetékesebb foruma elől elvonja, megkereste a kalocsai érsekséget, hogy Drach ellen a fegyelmi vizsgálatot rendelje el. Ezek tények.

Most pedig az apatinak mindezek ellenében sikra akarnak szállani, hogy 400 aláírással bizonyítsák Drach ártatlanságát.

És vajlon mit bizonyítottak ezzel?

Azt, hogy Apatinban 400 ember, a legintelligensebb egyének — képesek magukat exponálni azért, a minek valóságáról legfelsőbb helyen is meg vannak már győződve, a mit a megye alispánja s főispánja egyaránt tud s bizonyítani fog. — Nem kételkedünk a felett, hogy az apatinak e megfontolatlan kérvénye illetékes helyen egyszerűen papirkosárba fog tetetni, s a vizsgálat meg fogja hozni méltó eredményét, Drach elhelyeztetését. Mert ha ennek ellenkezője történne, akkor ez a jogérzet egyenes arculesapása volna, mely nem tévesztené el deprimaló hatásait a nagy közönségre.

azonban ahogy sem lehet felismerni. Dr. Chameleon volt ez, ha ez a neve s Fama asszony mind sűrűben hirdette felole hieit, hogy a kunyhóit az emeles ház, mindenki tudott róla valait.

Nem sokára kiúnt, hogy ez egy jelentéktelen személyiség, ki ez előtt négy évvel járt-kelt s X-ben is megfordult nem tudni mi végre, s honnan valami utomodon a nagy világba s így a feledékenységre származott . . .

S most visszajött . . . De mi bajunk van azzal, hogy visszajött?

Ó! Sok lenne azt követelni tőlünk, emberektől, hogy kíváncsiak ne legyünk. Dr. Chameleon eleinte aligha kívánta volna valaki látni.

De csakhamar azt kelle hallani, hogy Dr. Chameleon nem mindennapi ember. Ő tudós. Nemcsak: ő poeta. Nemcsak: ő milliomos. Nem elég: ő Europa elsorragu kapacitásainak kebelbarátja . . . Még mindig nem elég: ő világ-utazó . . . ő angol gentleman, francia pair, magyar mágna . . . S ha ez se elég: ő a világ legszebb asszonyát bírja nőül . . .

Skandalum, hogy valaki ily sokra vitte légyen ebben az irigy világban. De így s nem különben áll a dolog. Hogy tudós, azt hitelenen bizonyítja a Themse nem tudni melyik számban olvasható kritika, melyben egy felolvasás a legnagyobb elismerés koszorúzza. Hogy poeta, tanuskodik róla egy drámája, melyet a Theatre tragodie folyton tartó tetszés mellett nem tudom hány-szor adatot elő. Irodalmi nagyságát egy érdempénz is megörökíti, melyet valakinek meg is mutatott.

Hogy milliomos, arról számos tény tanuskodik. Először is ideióvetele óta szórja a pénzt; oly tény,

melyre az éber törvény-ember fileit hegyezi. Továbbá: Londonban csak 17 háza van. Afrikában nyári láka. Tokjéit senki sem olvasta meg. Kebelbarátja Bismarcknak, Tisza és Andrásynak, Károlyi grófnak rendes házi vendége, stb. stb. Hogy világtudó nyelbősége mutatja. Europa minden nyelvét irodalmilag kezeli. Angol gentleman az által lett, hogy egy lord övegveté vette nőül; francia pair — minden ok nélkül, s magyar mágna születésénél fogva. Neje a milói Venussal vetekedik szépségben, s ezt maga neje ittléte által — sajnos! legkevesbé se igazolta.

Csak annyit emlitettünk föl, a mennyi éppen fileinkbe jutott. De lát nem elég? Mindon alkalmaztságot föllisztáltunk, hogy e „sok-ember“ közelébe jussunk. Sajnos, ez sehogy se sikerült. Sőt midon neje megérkezett, elmulasztott ő a nyitott hinton szemügyre venni. Annyi azonban bizonyos, hogy milya cseppet se érzékeny a hideg iránt, s Patti Carlottaként sem a nyitott hinto miatt nem tört ki lamentatióba, sem a szoba temperamentumát nem kritizálta. A mit nem tudunk keresztálmívni, az többeknek sikerült. Közélebe jutának a hirhdedt embernek. De mi történt? Általános megbotránkozással tapasztalták, hogy ez ember korántsem örült . . . Hogy? Nem örült? . . . Igen . . . Mert azt kelle hinnünk, hogy Dr. Chameleon elme-beteg. Nem ugy. Ő teljes ép észsel rendelkezik, sőt bizonyos fokig művelt s tapasztalt embernek mutatja be magát . . .

Hogyan lehet mégis, hogy ez ember minden szóban a szélsőségre vitt absurdumot állítja?

Megfogható-e az eszelen nagyzási hobort oly emberben, a kinek különben józan esze van? Megkísértém

e dolog mélyére hatni. Sikerült-e, az mondja meg más valaki.

Mi a hazugság? A valónak elterjedése oly czélból, hogy belole reánk, vagy másvalakire valami előny háromoljak.

Valami előny . . . ez csábít, s ha bizonyos, még inkább. Elonyokért pedig hosszan s fáradsalmasan kell az életben küzdenünk. De nincs valami könnyebb, mint hazudni. Mégis nehéz dolog, mert mindennek a mi csak tárgya az emberi foglalkozásnak van zenith- s nadirja.

Ki nem emlékszik még ama híres csalórról, a ki Magyarország néhány nagynevű íróját, néhány tekintélyes férfit Petőfi életben létének esodás ügyes hazugságával lúdtá tette?

Nincs ebben valami mesteri, mely kiereszkoljba bámulatunkat?

Okok okozata, elozmények következményei, könnyű szerrel odá vezethetnek bennünket, hogy Dr. Chameleon ur biographiáját a valószínűség veirszalagán elképzeljük magunknak.

Legyen, hogy Chameleon ur, egy léhító iskolake-rülő, mégis némi felületes ismeretekkel rendelkező ember volt, midon tölnek a nagy világba került. Ilyele emberek minden támasz, minden eszközön kívül állnak, hogy magukat fontarthassák. Hányadok-vetődnek az emberek között, mint rongy a ruhaládában. De azért ők is emberek, az ő szivük is egy érzelem-világ, az ő szemük is a lélek gondos ügyelo állapotságú szemléli a világ folyását. Szenvednek, — s zugolódnak. De mit tegyenek? Köröskörül a tevékenységet, a jogot, a becsületességet látják, s egyike se tarthatnak igényt. Természete az embernek, hogy magához hasonló lény-

Az apatíniak úgy látszik bence vannak most az aláírások szedésében. Mindazonáltal nem tartjuk lehetetlennek azt sem, hogy az aláírások között találkozzunk fog egyik-másik, a ki jobb meggyőzésének engedve visszavonja aláírását, s megmondja a valót. Az úgy érdekelnek lapunk nem fog kényszerrel ellenkező nyilatkozat közzétételével.)*

A fémek királya.

Midőn a fényes kőrmöci aranyat kezünkbe vesszük, vagy midőn a pénzváltó kirakata előtt megállunk, hol különböző fajú aranyak hevernek csillogó csoportokban: nemde kedves olvasóm, igen sok jut eszünkbe? Elgondoljuk, hogy mily szép volna egy ilyen halom csendő nemesség fémek birtokába jutni, s hogy mégis szép dolog az, ha az ember gazdag. Vagy ha kissé nyomotl a kedélyünk s elkeseredett hangulat vesz rajtunk erőt, megvetéssel nézünk a hitvány ásványra, melynek fénye annyit jót leszedített már az igaz útról, melynek cséngése annyit esábitott a büszkönyvre, s melyen megvenni a meggyőződést, szerelmet, hitet . . .

Bizony sok minderre gondolunk, csak talán éppen arra nem, hogy még az a fényes arany nem tisztá, még az sem igazi. De hát mi is az igazi manapság e széles világon? Talán azok a sárga csókók, melyeket a szerencsés drámáinkról a Teleki-vagy Karácsonyi-pályázatokon érnek? Talán azok a louis d'orok, Napoleon d'orok, e fényes 20 frankos aranyok, melyek a boldog gazdókat zsebeiben csörögnek? Vagy a dragákok, gyémántok foglanyái, melyek a delnök hatványakán vagy bársony karjain ragyognak; vagy azok az apróbb esesebecsek, melyek elefantokat, ebeket, disznókat ábrázolnak s a dandy órálinkán függnek s úgy csörögnek, mint egy parányi ólób csöröge? Egy sem! Nincs a világon valami valódiatlanabb az aranynál. Csakhogy az arany keverésének motívuma távol áll a csalástól. A leggyakorlatiasabb okmunká fogja kell az aranyhoz más fémek keverni, mivel az arany egyike a legpuhább fémeknek. Oly vékony lemezét lehet kapálni, hogy átjártszó lesz s a fény zöld színben szivárog rajta keresztül, s e lemez oly vékony, hogy tizezer lytlen lemezét kellene egymásra rakni, hogy egy millimeter vastagságu legyen az egész halmoz. Hogy mily vékony lemezét lehet kapálni, elgondolhatjuk, ha egy darab kőrmöci aranyat úgy szét lehet kapálni, hogy egy lovaszobrot teljesen behurkol.

*) Az aláírások hullámsónak szerint ünnepnapon kérésben szedettek. Mindenki tohatja, hogy mily jelentősége lehet az olyan aláírásnak, mely hortól fölhevített, fölgázolt egyöntel származik. De ez igazgatásnak komoly következményei lehetnek. Az apatíniak helytelenül eszelesek, ha a népzet bevonják az ügybe, s ez által az ügyis nagy hullámokat vet az antiszemitizmussal novellák. A helyes eljárás talán az sem tudta, mit ír alá, de az apatíniak odag vették a dolgot, hogy veres vereskedés is származnak. Ez esetben a következmények azokat fogják terhelni, a kik ez igazgatásnak kezdeményezői voltak. Jobban tettek volna az apatíniak, ha a vizsgálótól a maga után hagyják volna haladni. Egyáltalán nem helyeselnék, hogy ilyen aláírásokkal terhelik ő államügyeit, a ki levezényelte az államügyeit a vizsgálat vezetőnek teletelre, a nem pedig az erőteljes kérvényre hallgatói. Ez a mi partatlan nezetünk ez nyben. A szerk

Már most gondoljuk el, hogy egy aranypézt igazi aranyból készülv, mely kézről kézre jár, a zöld játékasztalokon napjában, vagy helyesebben éjjelente czerszer megfordul; vagy az érdenjellek, melyek a mellen ragyognak s háborúk viszonszáját clik át: nem volna-e kár e nemes fémért, a fémek királyáért, hogy az az emberek kapzsiségének, hűségének szolgájává alácsönülne le? Vagy ha nem ilyen ideális szempontból fogjuk föl a dolgot, bizony kár volna érte, mert hamar kivetköz-tetnek alakjából e puha fém az emberi kezek, s ha vagy ezer kézen megfordulna, rá sem lehetne ismerni.

(Eolyt. köv.)

KÜLÖNFÉLÉK.

Király Ö Felsege születésnapját Zomborban is szokott ünnepélyességgel ülték meg. Már kora hajnalban fölőgtek a mozsarak s a házak lobogókál voltak feldíszítve. Az ünnepélyességek szokott módon folytak le. Mint halljuk megyei főispánunknál díszelőd volt, honnan a vendégek nagyon is derült kedélyvel távoztak.

A zombori izr. templomban Ö Felsege születésnapját E. hó 19-én szombaton ünnepltek meg. Az ifjúság kara Kölesy hymnusát énekelte s Köhn rabbi ezuttal sikerült szónoklatot hallatott, melynek befejezésül Vörösmarty „Szózat”-át énekelte az ifjúság.

† Szende Béla honvédelmi miniszter E. hó 18-án reggeli 8 órakor gvasdijai birtokán elhalálozott. A derék magyar minisztert méltán gyászolja az egész haza. 12 évig vitte a honvédelmi miniszterium társzját.

Lapunk 65. számában közzétett R. báróról szóló hírlinkre vonatkozólag ismét tudósítást vetünk, mely szerint R. báró csupán egészsége helyreállítása érdekében utazott Inzensdorba Bécs mellett, nejével együtt, hová egyszersmind saját szolgáló személyete is követte. Azon állítólagos hírlink, hogy megőrült volna, alapatlan.

Herzenberger Sándor zenekara a palicsi község teljes ömiseresét vitta ki, részint kitano játéka, részint a leguább zeneszerzemények sikeres előadásával. Jeles primásunk már nemsokára haza jön s bennünket is részesít új zenedarabjainak élvezetében.

A. Báró Aczél Béla elvett egy revolver zsarnaksát. B. Csak egyet? A. Azután a mikor a huszonötöt raverte, adott neki huszonöt forintot. B. Jót állók érte, hogy ennyire elvereti magát valamenyri.

Az orvos baja. Orvos (egy másik orvoshoz): No szén kollega ur, maga ugyancsak szépen lefózott engem azalatt míg en falun voltam. En atadatom önként betegem, kiket évek óta kezelök, s on negy het alatt valamany nyit kigyógyítja.

A magyarországi Omladina E. hó 27-én tartja Nagy-Beeskereken az évi közgyűléset.

Parbeszéd. — Mikor láttad Dezsőt? — Már régen. — Hiszen elváhatatlanok voltak? — Igen, a míg nem tudta, hogy én is azt a not szeretem, a kit ő. Az ostoba azóta igen dühös rám. — S ki az a nő? — Hát az ő felesége!

Asszonyt hódítani, csakis ez a mesterség hívatott. Asszonyt hódítani, midőn annak is hódítás az eleme, Dr. Chameleonnak nem látszott nehéz feladatnak. Nos, mint-hogy minden állítás között, az egy, hogy pénzrel rendelkezik, legvalószínűbb, föl kell tenünk, hogy mily ad a boldog házastárs, a ki Chameleon ur horogjára akadott . . . De mily ad nem szép, ha tán gazdag is s Chameleon ur agyában az ábrándok s kepelgés chaoszában az is bevesodott, hogy neje szép legyen. Hazudik tehát, s elhiszi önmaga, hogy neje a mielő Venus-szák vetekedik szépségben. Legyen neki megengedve ez az ártatlan hazugság.

Édigeleg Chameleon unak nem sikerült a világcsalok pályatérén palmat nyerni. (Bár ez még nincs előle elárva.) Ande forrongó agya lázas álmai szünetlenül ily képekkel kinozók. Mit tegyen? Eloleget kér az idotól. S a mire mint bizonyosra, a jövőben — szamit, azt ma már mint ténny emlegett s édes lehet lelkének, midőn ártatlan emberek fejét elszedti, míg magában sem ezafolya meg hazugságainak valora váhatását . . . S így ő tudos, s felolvasást tart Angliában, s a Thémese esemény édemit; poeta, s a „Theatre tragédie” előadja drámáját; milliomos s 17 haza Londonban, Afrikában (boldonos izlés!) nyári-laka van; világotazó; — — — és a többi, és a többi; ráadásul a mielő Venus.

Ez e „sok-ember”. — Ezek után jözanak elhetünk e kitételre. S a valószínűsége alapuló rajzunkat talán ezett zarhatjuk be legtalalobban:

„Furcsán esett, de így esett, Hagdanában ez az eszt, Hagdanában, danában, Kódós Britanniában” . . .

Pénzhamisítók. Ebben a kóds világban Relits Gyura nem tudott okosabban gondolni, mint hogy pénz hamisított. Az se valami könnyű munka, de legalább kifizeti magát — a meddig-addig. Így gondolkodott Relits Gyura s mint a következmények megmutatták nem a lehelyesebben. Abban praktikált, hogy községes 1 ftrosokat gyártott, a melyeket azután Rasanov Vlada becsületes czinkostásra tole telhető buzgalommal elfo-vábbított. Hogy meddig áztek ezt a tiltott ipart, azt nem tudjuk, de Hatton József vaspályai vendéglo végre megesepte Vladát a hamis bankjőárt s bekísértette a kapitányi hivatalba, a hol azután külsőt a turpisság. Most a megvághaz börtönében várják a zombori kir. tvényszék ítéletét s az alatt elfutajták azt a nótat, hogy a bankota se mindig kedves nóta.

Kellemes meglepetés. Benecik Károly, tavankuti lakos a mult hetfen feleségével együtt utazott haza felé. Amint az uton lévo trianguloshoz értek, az asszony szülessé fajdmalnak kezdett érzeni s a kocsiiban két egészséges huggermeket szült.

Magyar mü egy király fordításban. Mikszáth Kálmán köztetszést aratott rajgyűjteményét a „Jó palócok”-at hir szerint Oszkár svéd király németből svéd nyelvre fordítja. Úgy kitüntetés, mely magyar írot még alig ért.

Az okos polgármester. Salonki város polgármester takarékos főúru, egyszersmind a legokosabb ember a városban. Nem rég azt kérte a tanácsot, hogy utványozzanak neki egy barometeret, kiföjtvén azok előtt annak hasznos voltát és célját. A tanács kiutványozott 3 ft 50 krt. Azóta a barometer a polgármester szobájában díszelg. Csakhogy a polgármester a mostani forró napokban mindig úgy igazítja, hogy eszt mutasson. Mikor pedig az érdemes kupakantján panasz esett a polgármesternél, hogy nem löcsöljek az utakat, ez így válaszolt: „Hawa harumbader.” (Hiszen ugyis eső lesz!) Iz Salonki város polgármestere okossága által évente néhány ezer forintot megtakarít.

Vettük a tudomány- és műegyetemi olvasókör 1890. évkönyvét, mely igen csinos fizetben jelent meg s tartalmazza az elnöki, penztárnoki s titkári stb. jelentéseken kívül az egylet tisztikarának tagjainak névsorát.

Beküldetett. A „Zentai Athletikai-Club” által 1882. évi augusztus hó 27-én (vasnap) Zentán tartando atletikai versenkek sorrendje. I. Bajnoki távverseny-gyaloglás. Háromszor egymásután megnyerendo. Indulás Zentáról (szerb kerestől) jelentkezés zenta-adai határnál, érkezés Zentán. Tav: 15 km. Idő: 1882. évi augusztus hó 27-én reggel 6—8-ig. E versenyen csak a „Zentai Athletikai-Club” tagjai vehetnek részt. Tet: 2 ft Bánat: 2 ft. Díjak: Elsonkek: tiszteletdj ezüst serleg és bajnokjelöltség. Másodiknak: tiszteletdj vi-tör. Harmadiknak: tiszteletdj. A bajnokjelöltség alhoz köttetik, hogy gyoztes a kitzótt pályát 2 óra alatt bejárja. Ha a jelgelo is a kitzótt 2 óra ut érkeznek be — mely idonek betartásától a bajnokjelöltség függové tetetik — az esetben a verseny csak egyszerű versenyek fog tekintetni. Anennyiben a versenyzók bármelyike 2 1/2 óra ut érkeznek be, a kitzótt díjak egyike sem adatik ki. A futás tilos, az illető versenybírák által tovább versenyzésből kitiltatik. Minden pályázó a sportszerű járás keretén belül felszennél szabadon mozoghat, de a pályából kilépni, vagy az indulási irányt megváltoztatni, azaz megfordulni s a pályát visszatélfolytatni tilos. Az indulás pisztoly-szóval egyszerre történik. Jelentkezés a tet és bánat lehétése mellett 1882. évi augusztus hó 25-én d. u. 5 óráig Bergel Kálmán titkárnál. Versenybírák: Dudás Lajos, Spitzer Mór, Kohn Matyas, Bergel Kálmán. II. Úszóverseny a Tiszán Pálya: szandai átvagastol a zentai fűrőházig. Tav: 3000 meter. Indulás: 1882. évi augusztus hó 27-én d. u. 3 órakor. Célpont: zentai fűrőház felső része. Nevezési zárnáp: 1882. évi augusztus hó 25-én d. u. 5 óráig a titkárnál. Tet: 3 ft Bánat: 3 ft. Kik valamely versenyuszás alkalmával elsonkek, másodikon vagy harmadiknak érkeztek be 70 meterrel handicapoltatnak. Díjak: Elsonkek: tiszteletdj ezüst serleg. Másodiknak: tiszteletdj diszes szikoboros kulacs 3 borral töltve. Harmadiknak: tiszteletdj. Három nevezéssel a verseny megtartatik. A szabatos uszás minden neme meg van engedve. Minden uszás ez őt csolanok követő verseny bizottsági tag által ellenorizetetik. Aki uszás közben a csolanokba csalakodzik, abba beszáll, vagy az uszás törvényei ellen vet, azonnal disqualificaltatik. Versenyzehet minden mükedvelő amatőr uszó. Szakemberek ki vannak zárva Versenybírák: Kalmár Antal, Dudás Lajos, Spitzer Mór, Kohn Matyas, Braun Soma és Bergel Kálmán. III. Vígasz-verseny. Pálya: A népketi körút. Futva bejárando. Idő: 1882. augusztus 27-én d. u. 5 órakor. Versenyzehet minden mükedvelő, ki a verseny napján első díjjat nem nyert. Daj: 4 üveg francia pezsgó. Versenybírák: Dudás Lajos, Kalmár Antal, Braun Soma, Spitzer Mór, Kohn Matyas, Kelt Zentán, a „Zentai Athletikai Club” választmányának 1882. évi augusztus hó 13-án tartott ülésből. Bergel Kálmán titkár. Matkovics József elnök.

Steiner József gabona és bizományi üzlet tulajdonos jelentése. Kúlföldi tartozékokat viseltetik, az áru hozatal a magyar állam-számú mentén oly könnyes, hogy egyes álmásokon a felvétel beszámoltat. A hangulat lauha, az árak folyékonyság csökkentek. A het végén valamely kedvezőbbre fordult az irányzat. Baza múlt het óta 40 kral csökkent. Mai árjegyzésünk: Tiszavideki 80—83, 10.20—10.80-ig. Pestvidéki 78—83, 9.80—10.00, sárga Esztergom 76 kilo 9.70, románkos Szabolc 77, 10.20. Jász 78, 9.70. Gyöngyös 79, 9.85. Oszre 9.55. Tavaszra 9.75. Rozs 20 kral olcsóbb, legfinomabb 7.90, közepes 7.10, konkolys 6.95 kelt. Kecskeméti 6.90. Debreczeni 6.65. Oszre 7.05 Tav. 7.25. Árpa változatlan takarmányára 6.50—6.75. Gyertyámoson 5.60. Karczag 6.25, egetni Tornaúján 7, sörföldi Aradon 9 frt kelt. Zab lauha, olcsórend 6.60, nyirkos 6.20. Temesvár 5.55. Oszre 6.18. Tavaszra 6.32. Tengeri roppant szilárd, 1 frtal emelkedett, oláhországi 8.80, bányási 8.90 kelt. Újbányási nov. febr. N. Kikinda távolságban 80 kr foglálással 4.95 kelt. Kötések 1883-máj-jun-jú 5.95. Bab új torpa Gyöngyöson 12 $\frac{1}{2}$ kelt. Repce esdes, ban 13 $\frac{1}{2}$, káposzta, 13.80 kelt. Vadrepce szilárd, olcsórendű 8 frt kelt. Sarga repce 12 kelt. Repezelaj 36.50—37 frt, Repezelajogácsa teli homokpra 6.75. Lennig 14.25 kottetett.

Közpárti illeték átmeneti forgalomban egy kocsiokmány 100 mazzsa után: a tövörsi közraktárban 7 frt 5, az osztráliai, közraktárban 5 frt 25. **Pénzelőleget** 4 kamatra nyújtok helyilemelek herakítottzott árukra, és állomásokon helyben pénzintézeteknél feladasi vevényekre. **Zsákköcsönjű** hetyeken darabonként 7, kr.

Felolós szerkesztő:
MÜLLER GYULA.

Kiadók és lapulajdonosok:
Nadasch, Muzsik és Partlics.

HIRDETESEK.

Magyarország ifjuságának.
FISSINGER E.
KATONAI ISKOLAJA TÁPINTÉZETTEL
Budapesten,
V kerület, nagy korona-utca 13.

az 1882—3. tanévre október 1-én kezdi meg tanfolyamát
I. Az előkészítési tanfolyamokat a katonai képző intézetekbe és hadapród-iskolákba való felvételre.
II. A tényleges hadapród-tanfolyamot, a csász. és királyi hadseregbe való közvetlen beillesztésre (már szolgálatban álló katonák részére) és
Kimerítő értesítés ingyen.
Ertesítés és beiratások naponként 9—12 óráig.
4-1 **Az igazgatóság.**

Figyelmeztetés.

Az országos magyar gazdasági egyesület pártfogása és felügyelete alatt álló

terménybizományi üzlet

Budapest, V fő-ut. szám (Aka-csemia-berház)
országos termények legelőszerebb értékesítés állomása atvére vagy Budapestben jutányos díjak mellett teljesíti. Kossignálkozó áruhoz kölcsönzásokot 7 napra, kr, krajczarert szegiai, megkeresésre felvilágosító költségmentes, kívánatra üzletmenet-értesítőt küld, eszélesi időnyre ajánl:

legf. gépolaj, parafin-kénocés, gabona-zsák, ponyvaféléket.

Buzapaczalozás 1. osztályú rezgalicott stb.

arjegyek szerint.
Kékkó 5—10—25 kilos, esomagolashon 100 kilonként 2 forinttal drágább.

Szavost Testvérek.

Uj adó. A folyó évi szeptember hó 1-én petroleum adó fog elthe lépni, és pedig 100 kilogram petroleum után fizetendő lesz: 6 frt 50 kr. fogyasztási adó.

Jó tanács. Midőn Charles Lyell, a híres geolog Amerikában járt, egyik utazásán a Mississippin egy amerikaiával jött össze. A nagy beszélgetésben az amerikai egy tanácsal állt elő. „Ne fesse ki sohase az átkelés díját előre! „Miert?” „En mondom, hogy ne tegye!” „De hát miert?” „Mert én mondom, hallgasson reám!” „De kérem magyarázza ki magát!” „Oh szivesen! Egyszer Európából Amerikába mentem. Utközben kiállítás riasztja föl az utazókat: Valaki a vízbe esett! Erre a kapitány az irodába ment s azt kérde az ellenőrtől, hogy: megfizette-e az a szegény ördög az átszállítási díjat? Mikor aztán azt mondták, hogy igen, nyugodtan visszament helyére s így kiállott a kormányosra: „Tovább! minden rendben van.”

Sikkasztás. Rosendorf Jakab, a újvidéki izr. hitközség sakterje e hó 4-én óta eltűnt, magával vivén a hitközség részére beszédet 300 frtot. Családját nagy nyomorban hagyta hátra. Az illető, mintegy 50 éves, erős testalkatú s feltűnő nagy szakállas egyén körözöttik.

Elelmes. Tanító: Pista fiam, neked adok két krajczárt, Janinak itt melletted egy krajczárt, melyt adtam kettőtöknek összesen? A gyermek ravaszul néz a tanító szemébe s végre kifakad: Nekem adja tanító ur a négyet, a Janinak a kettőt, akkor megmondom.

Petrovits Basilian püspök múlt pénteken, vagyis királyi Ő Felsége születésnapján első ízben a gör. kel. székesegyházban — mint püspök celebrálást, s ugyanaz alkalommal hivatalos ebédet adott.

Mikor a szinész elszolja magát, az olyan nagy baj, mint a sajátihá. Azt kellett volna mondani valamely darabban az inasnak, hogy: E levelet kézbesíteni fogom! A beszéd azonban így ütött ki! — A levelet kézbe fogom síteni!

Londonban legközelebb egy igen szegény ügyvéd halt meg; barátai házról hazra jártak kéregetni a temetésére. Többek közt egy fősvényhez is betértek s kértek, hogy sziveskedjék néhány centset adni egy szegény ügyvéd temetésére. — Ügyvéd volt? és meghalt? Oh kérem, tessék, tessék 15 dollár igen szivesen! Közhazsnu czelokra a legnagyobb készséggel adakozom.

CSARNOK.

A halálról.

— Hamleti töprengés. —

Irtá: M. Gy.

Mi csak ivogatunk, csak ivogatunk az élet pohárából . . . Egy-egy korty olyan édes, olyan mézes, — aztán joizú is itt-ott, s keserű a leggyakrabban. De azért ivogatunk belőle, s mámorosokká leszünk, mikor édes a korty, s olyan jó nekünk, hogy ihatunk. Am csakhamar elparolag a mámor s a keserű is szörpölgünk, egyre-egyre mondogatva, biztatgatva, önmagukat, hogy hiszen majd jön meg a jóból is . . . S lassan-lassan kiürül a pohár. Fog az édes, fogy a keserű is. S mikor végére jartunk, csak folajdulunk, hogy: — még egy kortyot „hát nám” vagyunk, csak még egyet, meg egy parányi kortyocskát, ha még olyan keserű is lesz. Ó, mert a halál, — mégis csak halál . . .

S az élet, olyan ellenség melynek szeme közé nézhettünk.

Ne mondjátok, hogy az emberek különbözök, s hogy sokan hívják, sokan nem bánják a halált.

Tudom . . . Különböznek az emberek! Itjákat is láttam, kik már megelégteltek azt a sokszor keserű italt

. . . S megragadák a serleget, még mikor tán csordul-tig volt, s rejlett ott a keserű közt édes is. — s odavágták a halál arczabá, s szemé közé kacagva mondták: — Te fenyegesz, hogy megsemmisítsz. Nosze! Nem félek téled.

Gyenge „ivók” ezek — nagyon!

S láttam férfiakat, a kiknek élet poharába szokatlanul keserűt öntött a sors. S a fájdalom iszonyában összezúzták a serleget, s kezét nyujtának a halálnak mondván:

— Rosszabb italod aligha lehet!

S láttam embereket, a kik — mert nagyon sok édeset nyujtott a pohár, még többet óhajtanak, s e vég-ből kaczerkódnak a halállal, hol itt, hol amott eszalgotva öt magukhoz, meg ügyesen kisikamajva körmei közül, végtére mégis csak elfogva a dühös ellenfelet, s akkor sirtak, könyörögtek, s földelt életpharukon kifolyt nedvét nyelvükkel szivogatták, míg felszikkadt.

S láttam embereket, a kiknek sóha sem volt édes soha se keserű, a kik maguk se tudták mittevék legyenek a közönbős itallal? Egyszer aztán nyugodt plegmával — kiönték azt.

S embereket a kik az egész serleket egy huzamban akarák kiinni, s torlokun akadván egy csepp, józonn fuladoztak sokáig . . . S embereket, a kik folyton az ital mérojét káromolták. Az istent, az élet-italt nagy nagy teremtőt . . . S ruhák eszembe jut Vörösmarty „Rozs bor”-a, melynek refrainje az, hogy: „Korsmarty méregkeverő; Ne pislogj! Pusztulj! Jobb bort adj elő! Czudar biz ez de ám igyunk!” . . .

Különbözök az emberek . . .

De mindegy. Bármint legyen, nekünk élőknek sokat kell bibelödnünk a halál eszméjével.

Itt az anyát, ott az apát, majd szívünkről a kedvest, s oldalunk mellől a jó barátot, majd meg nemzöttünk, hazánk nagy fiát, s egy kisebb népség jöltevojét ragadja el a halál . . .

S ott megállunk a koporsó mellett, sirunk zokogni. Ha azt kérdenők miert? Meg se tudnók mondani. Mert a mit hiszünk, a mit vallunk, az megtiltja, hogy bánkodjunk a halott fölött. De érezzük, hogy valami nagy rossz történt velünk, s hogy ártynyalja a szívünket, a lelkiünket . . .

Azt mondják: elszenderült; jobb létre szenderült elhunyt; megert . . . stb. S bennünk zordonan felsívít e szó: „Meghalt!” . . .

Hová lett? Hová tűnt? Mert bénító egy gondolat azt hiszünk, hogy minden a mi oly sokat tudott tenni, örökre mozdulhatatlanná lett. Mikor látjuk, hogy a test oly merev, oly dermedt, mégis csak szeretjük himni, hogy valami fennmaradt belőle . . . tán a lélek . . . a mint nevezik azt a láthatatlan óhajtvá sejtett titkos erőt, mely Állatok fölé emelt . . . Amde háva lett? A tudós nem keresheti a csillagok homában. Ott a végzetlen világörben csak nem bolyonghat az a lélek az égi testek között. Hová lett tehát? Hol van az Isten? . . . Lenni, vagy nem lenni! . . .

Ó! Végtelen könyörtelenség! Lenni, s folyton szemlélni a nem levést . . .

Nem lenni, s csak annyit tudni erről, hogy koporsóba tesznéks le a föld ölébe. Mert maga az a lélek, mely belőlünk így kisir — mert mi más beszél ki belőlünk mint a lélek? az maga is öntudatlan, ez maga nem tudja megmondani, veszendő-e vagy se? Oda van lánczolva a testhez. Kényszerítve van annak nyűgét megosztani, épségével épen lenni . . .

Oda van lánczolva, hogy mikor az megbetegszik, velebetegszik ő is. S mikor ez elkallódik, ugylátszik, mintha ő is elkallodnék.

(Vége köv.)

GYÓGYSZERTÁR MEGNYITÁS.

Van szerenésém a nagyérdemű közönség tudomására hozni, miszerint

GYÓGYSZERTÁR OMAT

az Erzsébet körút és az Iskola utca sarkán FALCZIONE LÖRINCZ házban augusztus 15-én megnyitottam. Főtörekvésemet oda irányzom, hogy a nagyérdemű közönséget a legelismertebb forrásokból beszerzett legjobb minőségű gyógyszerekkel láthassam el, mivelből becses pártfogásáért eszedzem.

Tisztelettel

SAUERBORN KÁROLY.